

יב:

רבי יוחנן אמר **לא גרוד גרוד ממש**. ^[א] מפרש ר"ת כי היכי דפליגי הכא פליגי נמי גבי עירוב דתנן ב' חלון (שנירין דף עט: ושם ד"ה ומזכה להם על ידי צנו וצנתא) ^[ב] ולשמואל דאמר הכא קטן ממנא שמואל נמי גבי עירוב אינו זוכה לידו כד אצוי כיון דליתא לה לצידי חלון כל זכיותיו לאצוי ואמה העצירה אע"פ שהיא קטנה וזכיה בעירובה דלמיתא אינה לאדוניה אף על גב דשמואל אימ ליה פרק התקבל (גיטין דף סד: ושם ד"ה אלא) קטן זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים ^[ג] זה משני התם שאני שמופי מנזאות דרבנן ^[ד] והא דאמר שמואל פרק מי שהולאיו (שנירין דף מט. ושם: ד"ה וקטן) דעירוב משום קנין ^[ה] ורבא אמר משום דירה ואמר איכא צנייהו קטן ^[ו] הא פ"ח התם דלית ליה בית לקטן קאמר ולא כפרש"י שפ"י שאינו גובה העירוב לפי שאינו זוכה ולר"י דאמר לא גדול גדול ממש ה"ה דגבי עירוב נמי דקטן ואינו קטון על שולחן אצוי זוכה כלמה העצירה וגדול שולחן על שולחן אצוי אינו זוכה וצריך ליזהר שלא לזכות העירוב ע"י צנו הגדול הסמוך לשולחנו דק"ל כרבי יוחנן לגבי שמואל דאמר פרק מי שהולאיו (שם מ: ושם) ועדו ושפתו העצרים אע"ג דסמוכין על שולחנו מליאתם לעצמם וכן וזכין בעירוב ולא הוי ידס כיד האדון דלא שייך אינה אלא צננו שדרכו לזנו תמיד ואם לא יפרנסו אצוי לא יפרנסו אמר אצל דאם אמר מעלמא סמוך על שולחן חצירו חס כגון יתום וכיוצא ב' אין סברא שהאם מליאתו לחצירו וכ"ש עבד ואמה שצנכר תרסם הם אוכלים צנו אפילו נערה ואינה סמוכה על שולחן אציה מליאתה לאציה משום אינה דאי צני מסר לה למנוול ומוכה שחין דאמר בפרק ^[ז] נערה (כתובות דף מו ושם) ^[ח] ודלא כרש"י שפירש משום דכתיב צנעוריה דהוא האב. אפ"ה דכתיב דאחיה דהוא בפרק קמא דקדושין (דף ג: ושם) ופרק נערה (שם מ:). ^[ט] ואשמו דזכיה בעירוב אף על גב דיהי כיד צעלה מוקי לה בסוף נדרים (דף פח: דלית לה בית צנאות מצוי דמגו דזכיה לנפשה וזכא נמי לחשיני: **במגוריה מציאה עם מלאכתה**. ^[י] וא"ת הא דמתיא בפ"ק

קדושין (דף מ:). אמה העצירה מליאתה לאציה ושכר צטלה לרצה הכי מתוקמה לצינא דרצה דלאם הגביהה עם מלאכתו ליכא שכר צטלה ואם לא הגביהה עם מלאכתו א"כ מליאתה לאדוניה וי"ל דהתם ודאי צריך להעמיד צנוקתא מרגליות ^[י] **ששברין** דאקט מציאות. ^[יא] ור"פ דבייתא בדר"א קטן צנון שאמר ליה עשה עמי צנאות ענין שהוא כמו נכש עמי היום' אבל אמר ליה עשה עמי מלאכה של מציאות כו': **מאי בעיא בניה**. דהא נמי אינה יכולה למכור עצמה אחרי כן כדאיתא ^[יב] **פספרי** ^[יג] **ולא** לזה עד תשרי. פירוש ועמה רואה ללות צו שיש לו טורח לכמוז שטר אמר וגם כדי להריות פשיטי דספקא אבל אין אלא באותה מלאכה בלבד. רבא אמ' (אמא) במגביה מציאה זו עם מלאכתו, דלא בשל ממלאכת רבו. בר פפא אמ', ר' קוני ברעל מציאתו לבעל הבית, כגון דאכפי אנגמא בכוריו, ושכרו ללקוח לו בכוריו. ושפחה חבי' דרשא, אי דאיתיי בשירות זכר, עד אמ' לך ריש לקיש, לעולם דאיתיתן לאב, ומציאתה לאכיה היא, והאי דקתני במגביה הרי אלו שלהן, לאפוקי דרבה. פי', למעט אדוניה ממציאתה. ויש אומי', לאפוקי מיהא דאמ' רבא בפי' האשה נקנית (קדושין טז.), וזאת אומרת עבד עבדי גופי קניי. באהן משנתנו להוציא מזה הטעם של רבה. **מציאת אשה שבריה**, אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי. האם שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה, חייב במזונותיה עד שיתן לה פרוטה אחרונה. אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי, ויפריך רב אשי

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

עשו אם שאינו זוכה כוונה. אע"פ שאין לקטן זכיה במקום אחר כאן עשאוהו כוונה: **מאי טעמא עניים גופייהו ניחא להו**. זהאי תקנתא דכי אגרו להו לדידהו כו': **ופליגא**. דשמואל דפירש טעמא דמתני' משום דלית ליה זכיה: **אדר' חייא בר אבא**.

דלמך אף גדול שיש לו זכיהא לא סמוך הוא על שולחן אצוי מליאתו לאצוי משום אינה אצל אינו סמוך על שולחן אצוי אפילו הוא קטן מליאתו שלו: **לא יכא אלא פועל**. לא יכא עבדו אלא שכיר צעלמא מנינא דמליאתו לצעל הבית בזמן שלא פירש לו לאינו מלאכה שכרו ועבד זה שקצלו רבו לתסם מלאכה קנאו: **שאין רבו רואה לנשותו**. הלכך לא ניחא ליה שגיגיה לו מליאת דמליאה מעולה צדמיה משכר צינון מלאכתו לא שכיחא הלכך אי אחרמי ואשכח שלו הוא וישלם לרבו שכר ציטולו: **עם מלאכתו**. שלא ציטל כלום הלכך לעצמו: **רצ פפא אמר**. הא דמתיא פועל מליאתו לצעל הבית: **ששכרו ללקט מליאתו**. הרצה: **וסיכי דמי**. דלחמרמי: **דאקפי אנגמא צנוויי**. שגף הנהר חוץ לגדותיו ופחו הדגים הם וכשיצאו המים היוצאים ממנו הם דגים הרבה. ^[א] דאקפי מרגום של הצף כדמתרגמינן ויץץ הברזל וקפא ברזלא (מלסם ז ד:). **מאי צעיא צציה**. הא תניא יוצאה בסמינן: **דלזנו הויא**. דליתא דהא קטנה היא: **ואי דלייתא לאב**. מאי צעיא גבי האדון מיפוק מיניה צמיתת האב: **מקל וחומר**. בפרק קמא דקדושין (דף טז.) מה סימנין שאין מויליין מרשות האב מויליין מרשות האדון דילפיין יוצאה חסם' אלו ימי צנרות אין כסף אלו ימי נערות מיתת האב שמוילאה מרשות האב שאינו מוריש לבניו מה שנזכה לו מורה צננת שיהא מעשה ידיה לחמין דילפיין (כתובות זג.) והתנחלתא ארותם לבניכס' ולא צנוצניכס לבניכס אינו דין שמוילאה מרשות האדון: **ולאו איסוסב רבי שמעון בן לקיש**. בקדושין (שם): **לאפוקי דרבה**. לאפוקי שאינו על רצה אלא שאינה וקרי ליה שלחן משום דלא מינה קוצי: **צמגורשא ואינה מגורשא**. כגון זרק לה גיטה ספק קרוב לה ספק קרוב לו צרה"ר: **חייז צמונוטוסי**. ומשום אלאטריך לאשמועינן דלמיתאם שלה דטעמא מאי אמור רבנן מליאת האשה כו': **במתני'** **אחריות נכסים**. שעבוד קרקעות שגיבם מהן: **יחזיר ולא יחזיר טעמא צגמ' מפרש**: **גב' כשחייז מודה**. שהלוה מודה שהשטר אינו פרוע: **אמאי לא יחזיר**. אם לטרוף לקוחות צא דצין הוא טורפן: **ממשעבדי**. ממקרקעי שמכר אחרי כן: **הני ריעי**. הואיל ונפל אתרע ידש לומר אם היה נזר היה נזר צו: **צשטרי**

דאין רבו רוצה לשנותו למלאכה אחרת, דלאו שיש עמי מלאכה הוא, אלא במלאכה זו בלבד, לפיכך לא נשתעבד לאדוניו אלא באותה מלאכה בלבד. רבא אמ' (אמא) במגביה מציאה זו עם מלאכתו, דלא בשל ממלאכת רבו. בר פפא אמ', ר' קוני ברעל מציאתו לבעל הבית, כגון דאכפי אנגמא בכוריו, ושכרו ללקוח לו בכוריו. ושפחה חבי' דרשא, אי דאיתיי בשירות זכר, עד אמ' לך ריש לקיש, לעולם דאיתיתן לאב, ומציאתה לאכיה היא, והאי דקתני במגביה הרי אלו שלהן, לאפוקי דרבה. פי', למעט אדוניה ממציאתה. ויש אומי', לאפוקי מיהא דאמ' רבא בפי' האשה נקנית (קדושין טז.), וזאת אומרת עבד עבדי גופי קניי. באהן משנתנו להוציא מזה הטעם של רבה. **מציאת אשה שבריה**, אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי. האם שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה, חייב במזונותיה עד שיתן לה פרוטה אחרונה. אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי, ויפריך רב אשי

דאין רבו רוצה לשנותו למלאכה אחרת, דלאו שיש עמי מלאכה הוא, אלא במלאכה זו בלבד, לפיכך לא נשתעבד לאדוניו אלא באותה מלאכה בלבד. רבא אמ' (אמא) במגביה מציאה זו עם מלאכתו, דלא בשל ממלאכת רבו. בר פפא אמ', ר' קוני ברעל מציאתו לבעל הבית, כגון דאכפי אנגמא בכוריו, ושכרו ללקוח לו בכוריו. ושפחה חבי' דרשא, אי דאיתיי בשירות זכר, עד אמ' לך ריש לקיש, לעולם דאיתיתן לאב, ומציאתה לאכיה היא, והאי דקתני במגביה הרי אלו שלהן, לאפוקי דרבה. פי', למעט אדוניה ממציאתה. ויש אומי', לאפוקי מיהא דאמ' רבא בפי' האשה נקנית (קדושין טז.), וזאת אומרת עבד עבדי גופי קניי. באהן משנתנו להוציא מזה הטעם של רבה. **מציאת אשה שבריה**, אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי. האם שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה, חייב במזונותיה עד שיתן לה פרוטה אחרונה. אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי, ויפריך רב אשי

דאין רבו רוצה לשנותו למלאכה אחרת, דלאו שיש עמי מלאכה הוא, אלא במלאכה זו בלבד, לפיכך לא נשתעבד לאדוניו אלא באותה מלאכה בלבד. רבא אמ' (אמא) במגביה מציאה זו עם מלאכתו, דלא בשל ממלאכת רבו. בר פפא אמ', ר' קוני ברעל מציאתו לבעל הבית, כגון דאכפי אנגמא בכוריו, ושכרו ללקוח לו בכוריו. ושפחה חבי' דרשא, אי דאיתיי בשירות זכר, עד אמ' לך ריש לקיש, לעולם דאיתיתן לאב, ומציאתה לאכיה היא, והאי דקתני במגביה הרי אלו שלהן, לאפוקי דרבה. פי', למעט אדוניה ממציאתה. ויש אומי', לאפוקי מיהא דאמ' רבא בפי' האשה נקנית (קדושין טז.), וזאת אומרת עבד עבדי גופי קניי. באהן משנתנו להוציא מזה הטעם של רבה. **מציאת אשה שבריה**, אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי, ויפריך רב אשי

דאין רבו רוצה לשנותו למלאכה אחרת, דלאו שיש עמי מלאכה הוא, אלא במלאכה זו בלבד, לפיכך לא נשתעבד לאדוניו אלא באותה מלאכה בלבד. רבא אמ' (אמא) במגביה מציאה זו עם מלאכתו, דלא בשל ממלאכת רבו. בר פפא אמ', ר' קוני ברעל מציאתו לבעל הבית, כגון דאכפי אנגמא בכוריו, ושכרו ללקוח לו בכוריו. ושפחה חבי' דרשא, אי דאיתיי בשירות זכר, עד אמ' לך ריש לקיש, לעולם דאיתיתן לאב, ומציאתה לאכיה היא, והאי דקתני במגביה הרי אלו שלהן, לאפוקי דרבה. פי', למעט אדוניה ממציאתה. ויש אומי', לאפוקי מיהא דאמ' רבא בפי' האשה נקנית (קדושין טז.), וזאת אומרת עבד עבדי גופי קניי. באהן משנתנו להוציא מזה הטעם של רבה. **מציאת אשה שבריה**, אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי, ויפריך רב אשי

מסורת הש"ס

א) גיטין ז. בנדרות יח, טז.
ב) גיטין ז. י. לקמן קיט, טז.
ג) גיטין סד. ד) קדושין טז, טו.
ד) קוטה אה מנשה כ"ל, א) (א) כתובות ז: ע"ש גיטין עד, ע"ש צ"ב מ: מ"ט, א) (א) כתובות נא. [קטן ע"ש, טז, א) (א) בבבאי נאמן, ורבה, רש"י, א) (א) פ"ג קטן: א) (א) כ"ש וצמח. ד"ה קופיא, א) (א) שמוה כלא, א) (א) וינקרא כהן, א) (א) ז"ל ורבה, רש"י, א) (א) ז"ל בערות מ: א) (א) נוע"ש מוס' כתובות מ. א) (א) משום אינה, א) (א) כן הוא במבולא משפטם ע"ה"ו ובי' ימכור איש את בתו, א) (א) [כתובות כא:]

הגהות הב"ח

א) נב' ופליג' אדר' חייא: א) (א) חוב' ד"ה ר' יוחנן וכו' צנו וצמו הגדולים דלשמואל: דלמך האב: א) ד"ה כותפין וכו' ידי סקדי אחותימה דידיהה פסולת דהכא:

הגהות הגר"א

[א] חוב' ד"ה ר"י מפרש ר"ת כו'. ג"כ ורמב"ם חוב': [ב] שם ד"ה ששכרו ור"פ כו'. ג"כ והרמ"ם מפרש ששכרו סתם ומלאה ללקט לו מליאות: נוע"ש ציול הגר"א חוב' מ' ע"ר סק"מ]

רבינו חננאל

עשו הקטן שאינו זוכה לעצמו מן התורה, כוונה. מאי טעמ', עניים גופייהו ניחא להו מחלי ליה דניחא להו דילקטו בניהו נמי בתייהו דידהו, ולפיכך אמ' ר' יוסי בניו ואשתו מלקטין אחוריי. פי' אינו זוכה כוונה, כדתנן בפרק דלמך אמר, ונתנא אמא איהו מני' ר' יוסי היא דאמי' עשו את שאינו זוכה כוונה. מאי טעמ', עשאה כשהה שהלכו בה הנמשות, עניים גופייהו מסחו דתייהו מההיא דהא, אמרי בניו ואשתו דאמי' מלקטי בתריה. פי' עשאה כשהה שהלכו בה הנמשות, כדתננין מאמתי כל אדם מותרין בלקט ובשכר ובפאה שההלכו בה הנמשות. ופליגא דה' יוחנן דאמי' לא גדול גדול ממש ולא קטן קטן ממש, אלא (גדול) וסמוך על שולחן אצוי והו קטן, קטן ואינו סמוך על שולחן אצוי והו גדול, דאשמואל. מציאת עבדי ושפחתו העקרים הרי אלו שלהם. ומקשי', והתנאי בפועל, אם שכרו עשה עמי מלאכה, מציאתו לבעל הבית, ולא יזיה העבד בפועל. ומשני' ר' יוחנן, בקוהא עבד כגובליט

^[א] הגדולים אבל לא ע"י

בנו ובתו הקטנים. מיתם ליתטיב' א. ורקשה אי"כ הידאן אמה העבירה וזכה בעירוב לאחרים. שמימין כסס גליון. ג. לכך וזכה אפילו לאחרים כשאמר מזהה שאינו אכזרי. שמימין כסס גליון. ד. פירוש דבהאי פת מיקרי רשות להרדי בתורת דמים. מוס' מיתם מן. ו. דלמ"ז משום קנין אין קנין יכול להרשות

שליח לערב עליו עירובי הצירות דלאו בר קנין הוא ושמואל גופיה קאמר דקטן וזכה לאחרים בשיתופי מבואות דרבנן. מוס' פרוש"י מן. א. שאין זה רגילות אלא אקריא בעלמא. ר"פ. ו. ולא גמרינן מיניה דממונא מאיסורא לא גמרינן. קנייב"א. ח. פרוש"י שאינו שטר ממלאכת רבו כלום, ושמעת מינה שאלו היה בשל ממלאכת רבו מציאתו רבו. קנייב"א. ט. ומשיה' קאמר דיש לרבה שטר בטלה, אבל הכא לא מצי למימר הכי מולא קתן ואין לרבה אלא שכר בטלה בלבד הלכך צריך לשנויי שיערייא אחוריא. מוס' ר"פ. י. וינינו מלאכה סתם. מוס' האל"פ. יא. וליכא למימר בשמכורה ב"ד בגניבה' שאין האשה נמכרת בגניבהה כדא' (סוטה כג.) קנייב"א.

מציאתה שלה. אוקימנא במגורשת ואינה מגורשת. פי' כתבמר ארין ישרי' (בפרקין ה' ה'), אדם שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה, חייב במזונותיה עד שיתן לה פרוטה אחרונה. אמ' ר' יוסי מתני' אומר, כן, אמ' ר' ארישאי, אלא תאמר האותו עבד עבדי גופי קניי, ויפריך רב אשי

עין משפט
גרי מוצה

יג:

הא קאמיר לא היו דברים מעולם. משמע שהלוח טוען שהוא מזויף.^א דליכא למימר מה טעמן לא היו דברים מעולם היינו שאומר פרעמי דא"כ נגדר ליה ללוח לצור ע"פ גלוחיותו^ב ועוד דשמואל לא חייש לפרעון וקשה דאפילו יש צו אחריות אמאי לא יחזיר אם לא יקיימונו לא יגבה כלום

ואם יקיימונו דבין יגבה^ג ואין לומר דחיישין שמא יוצאנו שלא צפניו או על הלקוחות ויתומים ולא נטעון להם מזויף משום דלא שכיח^ד כמו שאין טוענין ליתמי נאנסו משום דלא שכיח כדאמרין בהמוכר [את] הבית (ב"ב דף ע: וס)^ה וכיון דאין טוענין להו מזויף גם אין טוענין להם פרוע הוא אע"ג דשמואל סבר^ו דפ' מי שמת (שם דף קנד: וס)^ז מודה בשטר שכתבו לרין לקיימו ונאמן לומר פרוע הוא צמגו דאי צעי אמר מזויף מכל מקום ליתמי וללקוחות דלא טענינן מזויף לא טענינן פרוע הוא הו לימא דאפילו לא נטעון להם מזויף הוא נטעון להם פרוע כדאמרין בהמוכר [את] הבית (שם דף ע: וס)^ח גבי שטר כיס היואל על היתומים דנשבע וגובה מתחא אצל צפנא דפקדון טענינן להו החזרתי כמו אבהים שאי נאמן לומר החזרתי צמגו דאי צעי אמר נאנסו ולכן גם להם טענינן החזרתי אף על גב דלא טענינן להו נאנסו^ט ועוד דעל כרחק טענינן להו מזויף או פרוע דאם לא כן לא שצקת חיי לכל צריה דיכול כל אדם להאילא על היתומים ולקוחות ושלא צפניו שטר מלוח או שטר מכר שעה כדאנו^י ולא נטעון להם וכן מוכח בפרק גט פשוט (שם דף קנד:

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

אינו גובה לא מנכסים משועבדים ולא מבני חורין. אם אין הלוח מודה דשטר לא שעבד צה נכסים לאו שטר לא והוא כמלוח על פה ושאין עליה עדים: ורצנן סברי. להא מיהא הוי שטר א שהא כמלוח על פה צדים הלכך גבי מבני חרי ולהכי לא יחזיר דכיון דנפל אתרע ליה ואמרין מזויף הוא דקאמר ליה: **ממשעבדי נמי גבי**. כדמפרש לקמן^א אחריות טעות סופר הוא וחיישין לפרעון ולקנויאל: **אזל כשאין חיוב מודה**. ואפילו מודה שכתבו אלא שאמר פרעמי: **דברי הכל לא יחזיר**. דחיישין לפרעון כדקאמר: **אף על פי שגניס מודים כו'**. חיישין לקנויאל: **זומן שהלוח מודה**. שהוא חיב לו: **יחזיר למלוה**. שאין כלן קנויאל דלא גבי ממשעבדי: **גובה מנכסים משועבדים**. ולא יחזיר ואפי' שניהם מודים דחיישין לקנויאל: **הני סריסו מיני הוי**. ואת אמרת מיוצתא דרבי אלעזר נחמא:

ומשני

דשמואל בתרתי מצא שטרי חוב ויש בהם אחריות נכסים אף על פי ששניהם מודים לא יחזיר לא לזה ולא אין בהן אחריות נכסים בזמן שהלוח מודה יחזיר למלוח אין הלוח מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה דברי רבי מאיר שהיה רבי מאיר אומר שטרי ^(ב) שיש בהם אחריות נכסים גובה מנכסים משועבדים ושאין בהם אחריות נכסים גובה מנכסים בני חורין וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה גובה מנכסים משועבדים תיובתא דרבי אלעזר בחדא דאמר לרבי מאיר שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה מנכסים משועבדים ולא מוגבסם בני חורין וקאמר בין לר' מאיר בין לרבנן לא חיישין לקנויאל ובריייתא קתני שטר שאין בו אחריות נכסים ממשעבדי הוא דלא גבי הא מבני חורין מוגבא גבי וקתני בין לר"מ בין לרבנן חיישין לקנויאל דקתני אע"פ ששניהם מודים לא יחזיר לא לזה ולא לזה אלמא חיישין לקנויאל והא הני תרתי הוא חדא

ועס דרצ ושמואל דלמרי תרוייהו שביז מרע שאמר מנה לפלוני צידי אמר תנו נותנין לא אמר תנו אין נותנין ומפרש הסם דנקיט שטר^א אמר תנו קיימיה לשטרא לא אמר תנו לא קיימיה לשטריה^ב אלמא טענינן מזויף הוא בצביל יתומים^ג דרצ סבר צפ"צ דכתובות (דף טז.) מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו ולא טענינן פרעמי א"כ אי לא קיימיה לשטריה טענינן מזויף ואי"כ^ד אמאי לא יחזיר ואין לומר כיון דנפל אתרע ליה הלכך אפילו יקיימונו יש לחוש שמא מזויף הוא ולכן קאמר לא יחזיר פן יערוץ כשתשתכח הנפילה דהא אמרינן לקמן (דף טז:) אמר שמואל מנא שטר הקנהא יחזיר דאי משום כתב ללות ולא לוח כו' משמע דאין הלוח צפניו שהוא מודה מדקאמר שמה כתב ללות ולא לוח ואמאי יחזיר יחוש שמא מזויף הוא ואפילו אם מקיים אותו אינו מועיל וכן רב אסי דלמר לקמן (דף יז.) המואל שטר שכתבו צו הנפק יחזיר אמאי יחזיר יחוש שמא זיין חתימת הדיינין וי"ל דמילתא דשמואל ורב אסי מיירי שאין הלוח צפניו^ה ולכן יחזיר ואין לחוש שמא מזויף הוא וכשריהל לגבות נטעון מזויף ואם יקיימונו יגבה ואפי' אם יבא אח"כ הלוח ויטעון מזויף הוא אין לחוש כיון שצא לידו בהיתר וכן משמע לעיל (דף יז:) דקאמר ואחר שמנא שטר שנפל ליד דיין כו' משמע אם המלוה מנא גובה כיון שצא לידו בהיתר אצל הכא צמתני' איירי שהלוח צפניו צשעת מניאה וטוען מזויף ולכן כיון דליכא ריעותא דנפילה וגם טוען הלוח בודאי מזויף לא יחזיר כי יש לחוש שמה יגבה מיתומים ולקוחות או שלא צפניו ע"י קיום השטר והקיום אינו מועיל כי שמא טרח לויף השטר בטוב עד שצבזרים העדים שהיא חתימתן כי ההיא דגט פשוט (ב"ב דף קסז.) דמנח ידיה אזורנוקא וכתב שרצא בעזמו היה סבור שהיא חתימתו^ו ומיהו מלוח עצמו יכול להיות שיגבה ע"י קיום לפי שהוא יודע צאמת שהוא מזויף יטרם לסמור ראייתו^ז (דף יט.) לעיל (דף יז:) דלמר רבי יוסי נפל ליד דיין הרי הוא צחוקמו ולא חיישין לפרעון ואע"ג דמשמע שהלוח צפניו וטוען פרעמי דומיא (דף יט.) וא"ת מנא שטר שכתב ללות צבילי דאמר רבי יוסי נפל ליד דיין הרי הוא צחוקמו ולא חיישין לפרעון ואע"ג דמשמע שהלוח צפניו וטוען פרעמי דומיא דרישא דשנים אדוקין בשטר ואמאי לא יבא נאמן לומר פרעמי צמגו דאי צעי אמר מזויף הוא דלא לא יחזיר פן יגבה מיתומים ולקוחות ואפילו מקויים לא מהני ליה כדפרישית וי"ל דאין זה מגו דטוב לו לומר פרעמי שלא יבחישו שום אדם מלומר מזויף כי ירא פן יקיימונו ואע"ג שהקיום אינו מועיל לגבות צו מכל מקום אין טוען ברצון דבר שיכול להכחישו ואם נאמר שמן הלוח בעזמו הוא גובה ע"י קיום מנינו למימר דהרי הוא צחוקמו לא שיחזירו למלוה שיש לחוש פן יוצאנו על יתומים ולקוחות אלא אם יקיימונו המלוה בעדו ציד המנואל יגבה מן הלוח ולא חיישין לפרעון: **דבריהם** יחזיר **אפרעון** ו**לקנויאל** לא חיישין. ולשמא כתב ללות צבילי כו' נמי לא חיישין כדאצי^ט ולקנויאל משום יש צו אחריות נקט דבשאין צו אחריות לא שייך קנויאל דלא גבי ממשעבדי דלא ידע ברייתא דסמון א"י^י רבי אלעזר יסבר דאין צו אחריות גבי ממשעבדי לרבנן דלאחריות ט"ס הוא אע"ג דלא ידע ברייתא דסמון דסבר אי לאו טעות סופר הוא מבני חרי נמי לא גבי דכיון שמחל השעבוד מחל גם הקרן כמו לרבי מאיר^{יא} וכן משמע קתא דקאמר מחלוקת כשאין חיוב מודה דהיינו צאין צו אחריות ועל זה קאמר בתר הכי אצל חיוב מודה לפרעון ולקנויאל לא חיישין משמע דלאאין צו אחריות קאי: **הא מבני חרי גבי**. צלל דיוקא הוי מצי לאתויי דקתני צהדיא וגובה מנכסים צני חורין אלא שכן דרך הגמרא: **ארימא** חיישין לקנויאל. ואע"ג דמנינו למימר טעמא^{יב} דלא יחזיר משום דשמא כתב ללות צבילי^{יג} מ"מ קאיא דר"א דלמר יחזיר ולא חייש^{יד}: **הני תרתי מילי** גינהו **חדא** היא. וא"ת ואמאי חדא היא הלא לא הוצרך לומר ר"א אצל כשחיוב מודה דברי הכל יחזיר לפרעון ולקנויאל לא חיישין דהומ"ל צין צמודה צין צאניו מודה לרבי מאיר יחזיר צאין צו אחריות דאינו גובה צו כלום^{טו} ולרבנן^{טז} לא יחזיר דגבי ממשעבדי וחיישין לקנויאל וי"ל דהא דקאמר לפרעון ולקנויאל לא חיישין מתניתין קשימיה^{יז} דמתן וכל מעשה צ"ד יחזיר אלמא לא חיישין לקנויאל ולא יעמידנו בשטרי חלטאתא כדדחי לקמן (דף טז:) וכוין דמכח מתניתין קאמר לא חשיב לה יאלצ מה שמפרש דלר"מ אינו גובה כלום צאין צו אחריות זה לא הוקיקה אותו המשנה לפרש ולכן קאמר חדא היא ולשמואל צמתני משום דהא דקאמר לא חיישין לפרעון ולקנויאל לא מכח מתניתין קאמר דהא בעלמא קאמר ליה מנא שטר הקנהא צשוק כו':

מאי

מסורת הש"ס

א) רש"ל מ"ז, ב) [לקמן יד. טז:]; ג) בפי"א: שאין, ד) [דף יד. יז.], ה) עין בתוס' פ' מי שיהא נשוי דף צב: ז"ה דינא. ו) [ומהרש"ל שפיעות איתא עי' מוס' פ"ב דממונות וגלה דמוטו דף יט. ד"ה מודה בשטר], ז) בדפדפי' נוסף, ח) צריך, ט) [לקמן כ.], י) צריך להוסיף, תיובתא (חכמת מנחה),

‏‏

הנהגות הב"ח

א) גב' שהיה ר"מ חומר שטרי חוב שיש:

‏‏

רבינו חננאל

אב' ר' אלעזר, רישא דמתני' בשטרי דאת בהו אחריות דברי הכל לא יחזיר. בשאין בהן אחריות מחלוקת שאין חיוב מודה, ר' מאיר אמי יחזיר, דבר שטר שאין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי. ור' יוחנן אמ' מחלוקת בשחיב מודה וכו'. תניא כותיה דר' יוחנן, מצא שטרי חוב, אם יש בהן אחריות נכסים אצי"ס ששניהן מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה, אין בהן אחריות נכסין, בזמן שמודה הלוח יחזיר למלוה, אין הלוח מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה, ששטר שאין בו אחריות נכסים אצי"ס שאין גובה ממשעבדי גובה מבני חרי, דברי ר' מאיר, וחכמי אומי' אחד זה ואחד [זה] גובה ממשעבדי, פי' בהא מתניתא, בשטר שאין בו אחריות, בזמן שהלוח מודה יחזיר דהא לא גבי אלא מבני חרי, דברי ר' מאיר, וחכמי אומרי' לא יחזיר, שצב שטר שאין בו אחריות גובה ממשעבדי, נמצאת חלוקתם בשחיב מודה. תיובתא דשמואל ולר' אלעזר דאמרי מחלוקת בשאין חיוב מודה, וכי ר' מאיר סבר כי שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי, ובהא מתניתא קתני כי שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה חרי, דברי ר' מאיר, וברישא דמתני' בשטרי שיש בהן אחריות לא דבר ר' אלעזר כלום.

א) לקמן טז. ב) ו' נטיל יג: ויזין, א) ונקמן טו: כמותו קד: כ"ב קטנ: ד) ביק: ח' כמותו כ: ונע"ש, א) ציל דהא: רש"י, א) ונעין ערוך ערך הספד.

מוסף רש"י

שטר הקנאה. שקט ממנו שאילו לא יזה העשות שיעבר עמלו לשלם (קטן 108). אחריות טעות סופר הוא. שטר שאין בו אחריות גובה מנכסים משועבדים, שלא לזה זה מעות אלה באחריות שעבוד נכסו והסופר טעה (בחבובת קד:) אחריות שאינו כחוב בשטר אלא נכסו השטר קסם, טעות ונגנת הסופר הוא וכמו שכתב בו אחריות דמי (דברים ב"ב 300ס). דאדיל ראובן ומשהני דינא בהדמי. דנעל חוב לקמן מלואו קרקע דגברים, אם יש לו לראוין שמישה על בעל חובו חזר למר פרעמין, דק"ל בנמ"ס טעות (מל). ולפיכ' דנקט שטר או אי"ל ששטר על דלא פרעמין בעי אשטתוי (ב"ק ה) ובנ"י (בחבובת צב). ולא מצי אי"ל. בעל חוב לראוין, אלא בעל דברים ידידי את. בקרקע ו, שטר יתם מרשומן ואלא שיעבדי שקלנא (ב"ק ה) איני סופר ממך כלום (בחבובת צב). דא"ל. ראוין, דמפקת מיניה עלי דהר. מה שאלה מולא משמעון וחזר, על שחי קבלנו על אחריות (ב"ק ה). איבא דאמרי אפילו שלא באחריות נמי. מכה ראוין לשמעון, לא מלי אמר לא בעל חוב לראוין לא בעל דברי ידי (בחבובת צב). ויצאו עליה עסיקין. שורין למר שנו א"ל (ב"ק ח).

רבנו חננאל

שמואל דאמ' כולה סתני בשאן חייב מודה, אבל בשחיבי מודה דברי הכל יחזיר למלוה לפרעוין ולקטעויה לא חיישי רבנן, ומתנתא דקדמי אע"פ ששינוי מורין לא יחזיר, מאי טעמא לא יחזיר לאו משום דחיישינן לפרעוין ולקטעוניה, הילכך עוד הויה חיתובא למאן דהני בהריא לא חיישינן לפרעוין, והוא שמואל דאמ' הומציא שטר הקנאה ביוק יחזירו לבעליהם משום חיישינן לפרעוין, מ"ש הכי אמרי חיות' שמואל דתירתי, אבל ר' אלעזר לא שמעין ליה דאמ' בהריא דברי הכל לא חיישי לפרעוין, וחיבתא עליה כהרא. וקימ' לן כר' יוחנן דתני כוחותי. ונתנו דברי שמואל ר' אלעזר, דהא איתוחבו. אבל תירוצא דרב אסי דאבני לא נתון, דהא דר' יוחנן לא הויה לא חיתובא כפרשינן לעילא. אמ' שמואל, מאי קמיה דרבנן דאמרי שטר שאין בו אחריות גבי אפי ממשעבדי, סקברי אחריות טעות סופר הוא, ומי אמ' שמואל הכי, והא אמ' שמואל שטר שער ושיעבוד צריך לאימלוכי ביה. לאו, מכלל שאם לא נמלוך בה אין בחובין, ואי לא כתיב [יתין] ליה לא שפר, ולא שבו, ולא שערב דהוא אחריות, ואי אמרת אחריות טעות סופר הוא ואע"פ דלא כת' כמאן דתי' דמי, אמאי דתי' ליה שיעבוד, ופיכי, לא קשיא, הא דאמ' אחריות טעות סופר בשטרי הלואה, ומתני' ומתנתא בשטרי הלואה, אבל בשטרי פקעה לא אמרי' טעות סופר הוא, ועביד מאן דובין ארעא לוימה. כי הא (ל) דאיכות בר איתא [ב'עילתא] מאחתיה וכו', וכן[אם] אמ' שמואל צריך לאימלוכי. ולית הילכת' כשמואל, אלא כדאסקין לשמעתא והילכת' אחריות טעות סופר הוא בין בשטרי הלואה בין בשטרי מקח וממכר. החובר שדה לחבירו שלא באחריות

א) חז"ל צ"ל דלעזת כעצמיו עדי. וס: אבות כר איה.

ומשני חדא הוא דחד טעמא הוא. טעם אחד הזקיקו לרבי אלעזר לומר את שמהין דמשום דקאמר מחלוקת דמתניתין בשאין חייב מודה החזק לומר שאינו גובה אפילו מזני חורין וכיון דהאזנך לקיים אצל כשחיב מודה דברי הכל יחזיר החזק לומר לא חיישין לקטעוניה: שטר הקנאה. דליכא להמיר כחב ללות ולא לזה דהא אפילו לא לזה שעבד נפשיה: ולא חיישין לפרעוין. אפילו אין חייב מודה דאם איתא דפרעיה מקרע הוה קרע ליה והכא קמני אע"פ ששניהם מודים כו': וכ"ש בשאינו מודה. והא לא קשיא לר' אלעזר דהוא אמר בשאין חייב מודה לא יחזיר שום שטר הראוי לגבות דהאי דקאמר ר' מאיר יחזיר משום דלאו בר גבייה הוא: מאי טעמיהו דרבנן. דאמרי כי אין זו אחריות נכסים גובה אף מן המשועבדים: אחריות טעות סופר הוא. כשאינו כחוב בשטר סופר הוא שטעה אצל זה לא לזה לו מעותיו בלא אחריות נכסים דלא שדי אינש חזוי כדדי: שנה שפר ושעבוד לריך לומלך. הסופר לריך לומלך כחומר שדה לחבירו לישאל הימנו אם יקבל עליו לכחוב בשטר המכירה שהוא שיעבד לו נכסיו למכירה זו שחא ינא בעל חובו ויטרפנה מן הלוקח שיגבה לוקח זה הקרן והשנה שהשניצ זה לפני מטרפא משפר עידיה שזנכסיה ואם לא נמלך זו לא יכחוב שיש מוכר שאין מקבל עליו אחריות ואף אם קבל על הקרן לא קבל על השנה ואף אם קבל על שניהם לא קבל להגבזתו מן העידיה אלא מן הבינומיה. אלמא לאו טעות סופר הוא דאיכא למימר אמלך ביה ולא קבל עליה: לומא מאן דאמר הכי שפעתיה דשמואל: לא אמר הא. ואמוראי מינה אליבא דשמואל: בשטרי הלואה. טעות סופר הוא כיון דלא חילי פירות ולא מתחני מיד לא שדי חזי כדדי לאחפיה בלא אחריות וזה ימכור נכסיו וכשיבא לגבות לא ימצא כלום: עידי אינש

חדא הוא דחד טעם הוא דמשום דקאמר רבי אלעזר מחלוקת בשאין חייב מודה הוא מתרץ הכי תיובתא דשמואל בתרתי חדא כרבי אלעזר דהא מוקי מתניתין בשאין חייב מודה וחדא (6) דאמר שמואל מצא שטר הקנאה בשוק יחזיר לבעלים (7) ולא חיישין לפרעוין תיובתא דקתני הכא אע"פ ששניהם מודים לא יחזיר לא לזה ולא לזה אלמא חיישין לפרעוין וכל שכן הכא דלא מודה לזה דחיישין לפרעוין אמר שמואל מ"ט רבא בר איתי לרב אידי בר אבין ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל שבו שפר ושעבוד צריך לימלך לימא מאן דאמר הא לא אמר ר'א לא קשיא כאן בשטרי הלואה דלא יהיב אינש חזוי בכדי כאן במקח וממכר דעביד אינש דובין ארעא לוימיה כי ההיא דאבוה בר אידי זבין עליתא מאחתיה אתא בעל חוב מרפא מיניה אתא לקמיה דמר שמואל אמר ליה כתבה לך אחריות אמר ליה לא אמר ליה אם כן ויל לשלמא א"ל והא מר הוא דאמר אחריות טעות סופר הוא א"ל הני מילי בשטרי הלואה אבל בשטרי מקח וממכר לא דעביד אינש דובין ארעא לוימיה (8) אמר אביי ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות ובה בעל חוב דראובן וקא מרירץ ליה מיניה דינא ר'א דאדיל ראובן ומשתעי דינא בהדיה ולא מצי א"ל לאו בעל דברים ידידי את דא"ל דמפקת מיניה עלי ידידי הדר איכא דאמרי יאפי' שלא באחריות נמי דא"ל לא ניהא לי דליהוי לשמעון תרעומת עלי ואמר אביי ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות ויצאו עליה עסיקין עד שלא החזיק בה יגלגל עליו שצועה שלא פרע אבל לשמעון לא יצבע אלא שצועה דרבנן שזועה דרבנן צנרות דולקות ונדוות נפוחות דמפרש בתשובת הגאונים ו עוד נפקא מינה כגון שראובן פקח ובעל דברים (1) ועוד שאינו מעז בלרזן נגד ראובן לפי שידע שפרע או (2) אם יכול ראובן ללכת עמו לז"ד הגדול ושמעון אינו יכול ונע"ש תוס' כמותו כ: ד"ה דינא הוא וכו'): ו"צאצא ע"י עסיקין. פי' עוררין ולא אנסין מדמפלגי בין מכה באחריות (1) ללא באחריות וכן מוכח פי' שצועה העדות (שצועה דף לא) וסא) ואשר לא טוב עשה וגו' זה הלוקח שדה שיש עליה עסיקין ואי אנסין תבא עליו ברכה (10) ע"ד שבה החזיק בה ב'. מימה הכי מיירי אי גם לא נתן מעות פשיטא דיכול לחזור בו דלפיו מי שפרע ליכא (10) ואי נתן המעות אמאי יכול לחזור בו והא קרקע נקנית בכסף אם לא נעמיד באתרא דלא קנו בכסףא (11) ועוד משהחזיק בה אינו יכול לחזור בו אבל באחריות יכול לחזור בו אמאי יכול לחזור בו כיון שנתן מעות והחזיק כמשפט (11) ועוד חזקה דדייש אמריי (12) לא אשכחן בשום מקום ולמה הניח חזקה דנתן במתני' (ב"ב ד' מג). דנעל גדר ופרך ועוד מאי שנה הכא ששאל מאימתי היו חזקה ויתר מבזום מקום דבכמה מקומות מוזכר חזקה ולא צעי מאימתי היא חזקה ופירש ריב"ז דמיירי כגון שנקנה בקנין גמור כגון בחליפין (13) ולא נתן מעות וקאמר עד שלא החזיק אינו חזקה דמפרש נתן ר'א חזקה (14) ולא סמכה דעמיה יכול לחזור בו (15) משהחזיק בה שגדל לאכרה ולכמהה אינו יכול לחזור בו (16) אבל באחריות יכול לחזור כיון שלא נתן מעות ויש עוררים הואיל וסופו לשלם מעותיו שמה שזה שגדל לאכרה ולכמהה אינו חזקה אינה חזקה גמורה אלא לראותה אם היא מיושבת על לבו ואל"ת כשהחזיק בה אמאי אינו יכול לחזור בו כיון שלא נתן מעות לימא ליה שקול ארעא בזוין אפילו אית ליה חזי לפי המפרשים דאפילו אית ליה חזי מאי נלקח ליה לבע"מ בשאר דברים וגרסינן בהמוכר פירות (ב"ב ד' כ: ועס ד"ה א) אי למנהו לנהנו חזי כו' (17) וי"ל דהכא מצי א"ל האי ארעא אינה שוה כפי מעותי לפי שיש עליה עוררים אבל שור שנגח כיון דלייקר שוה מעותיו שפיר:

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

יד.

בא"י מעמייהו דרבנן. מימה אי שמואל ידע ברייתא דקמני אחד זה ואחד זה גובה מנכסים משועבדים א"כ היה לו לפרש המסנה כותמיה ולא הוה איתובז ואי לא ידע ברייתא מנליה דרבנן אין זו אחריות גבי ממשעבדי (8) וי"ל דלא ידע הברייתא ומ"מ אית מי כנסבא דכפריתא לעיל (דף יג: ד"ה דברי) דאי לא גבי ממשעבדי לא גבי נמי מזני חרי (9) כמו לר"מ: **שעבוד צריך לימלך**. בשטרי מקח ואי לא כתבו מזני חרי (10) ולא גבי אי בעל חוב מרפה לה (11) דאמר בסמוך אפי' שלא באחריות דלא ניחא לי דלהוי תרעומת דשמעון עלי אלמא לא הדר עליה אצל אי נגול מרפה חזר על הגזון אפילו בלא אחריות אפילו ממשעבדי כיון דהוי מקח טעות (12) הוה ליה שטר הלואה (13) והשטא א"ש דלא קאמר הכא פידי דמיירי שבעל חוב מרפה ולית ליה פידי דאמר לקמן (דף טו). בעל חוב גובה את השבח שזח אסין פידי לא והא ניחא ליה נמי דלקמן (ס) אמר שמואל אמלך וכחוב שופרא ושכחא ופידי ולא קאמר שעבוד דהכא משום דלקמן מיירי בנגול שטרפה (14) אף בלא כתיבת שעבוד חזר עליו ואפי' ממשעבדי וייטנו טעמא דכפריתא דכיון דיש לו שטר מקח והכי מקח בעל שגזולה היתה והוי ליה שטר הלואה דאמרינן ביה אחריות טעות סופר הוא והא דאמר שמואל בחזקת הבתים (ב"ב דף מג.) המוכר שדה שלא באחריות אין מעיד לו עליה (15) מפני שמעמידה בפני בעל חובו הא לאו הכי מעיד לו עליה אפי' נמצאת שזונה שלו משמע דלא הדר עליה התם מיירי שפירש לו בשטר שלא באחריות (16) אצל סתמא דרב עליה: **דינא הוא דארי דארי**. מימה מאי נפקא מינה (17) דהא כל מה שיוכל לטעון ראובן טוען שמעון דטוענין ללוקח ואין לומר דנ"מ אם יש לבע"מ עדים שקרויים לראוין (18) ומוחקים לשמעון דאי טעין נמי שמעון הם פסולים דכיון דאי מפסדי שמעון

הדר על ראובן כדמוכח ספ"ק דמכות (דף יא.) גבי אלעא וטוביה קרויים דערבא הוו וקא מסיק דפסולים אף ללוה ולמלוה כיון דאי לית ליה ללוה איל בתר ערבא ומהאי טעמא נמי א"ל דנ"מ אם יש לשמעון עדים' שהם קרויים לו ורחוקים לראוין דמי נמי טוען ראובן פסולים שעל פי עדותם ישרא הקרקע צריך שמי שהא קרוצם וכל שכן כשקנה שלא באחריות שהם פסולים שאו מרויחים לו הקרקע לגמרי וי"ל דנ"מ אם אמר שמעון אין לי עדים ואין לי ראיה ואח"כ מלא עדים או ראיה שהוא אינו יכול להביא דאין הלכה כרשב"ג בראיה אחרונה (פסדרין דף ג.) וראוין (19) יציאם א"ר כגון שבעל חוב חייב שצועה דאורייתא לראוין ויהא שצועה דאורייתא דרבנן שצועה דאורייתא יותר משצועה דרבנן דולקות ונדוות נפוחות דמפרש בתשובת הגאונים ועוד נפקא מינה כגון שראובן פקח ובעל דברים (1) ועוד שאינו מעז בלרזן נגד ראובן לפי שידע שפרע או (2) אם יכול ראובן ללכת עמו לז"ד הגדול ושמעון אינו יכול ונע"ש תוס' כמותו כ: ד"ה דינא הוא וכו'): ו"צאצא ע"י עסיקין. פי' עוררין ולא אנסין מדמפלגי בין מכה באחריות (1) ללא באחריות וכן מוכח פי' שצועה העדות (שצועה דף לא) וסא) ואשר לא טוב עשה וגו' זה הלוקח שדה שיש עליה עסיקין ואי אנסין תבא עליו ברכה (10) ע"ד שבה החזיק בה ב'. מימה הכי מיירי אי גם לא נתן מעות פשיטא דיכול לחזור בו דלפיו מי שפרע ליכא (10) ואי נתן המעות אמאי יכול לחזור בו והא קרקע נקנית בכסף אם לא נעמיד באתרא דלא קנו בכסףא (11) ועוד משהחזיק בה אינו יכול לחזור בו אבל באחריות יכול לחזור בו אמאי יכול לחזור בו כיון שנתן מעות והחזיק כמשפט (11) ועוד חזקה דדייש אמריי (12) לא אשכחן בשום מקום ולמה הניח חזקה דנתן במתני' (ב"ב ד' מג). דנעל גדר ופרך ועוד מאי שנה הכא ששאל מאימתי היו חזקה ויתר מבזום מקום דבכמה מקומות מוזכר חזקה ולא צעי מאימתי היא חזקה ופירש ריב"ז דמיירי כגון שנקנה בקנין גמור כגון בחליפין (13) ולא נתן מעות וקאמר עד שלא החזיק אינו חזקה דמפרש נתן ר'א חזקה (14) ולא סמכה דעמיה יכול לחזור בו (15) משהחזיק בה שגדל לאכרה ולכמהה אינו יכול לחזור בו (16) אבל באחריות יכול לחזור כיון שלא נתן מעות ויש עוררים הואיל וסופו לשלם מעותיו שמה שזה שגדל לאכרה ולכמהה אינו חזקה אינה חזקה גמורה אלא לראותה אם היא מיושבת על לבו ואל"ת כשהחזיק בה אמאי אינו יכול לחזור בו כיון שלא נתן מעות לימא ליה שקול ארעא בזוין אפילו אית ליה חזי לפי המפרשים דאפילו אית ליה חזי מאי נלקח ליה לבע"מ בשאר דברים וגרסינן בהמוכר פירות (ב"ב ד' כ: ועס ד"ה א) אי למנהו לנהנו חזי כו' (17) וי"ל דהכא מצי א"ל האי ארעא אינה שוה כפי מעותי לפי שיש עליה עוררים אבל שור שנגח כיון דלייקר שוה מעותיו שפיר:

ג. כ. דאמרי גלי דעתיה שקיבלה בכל ענין מכי דייש אמצרי לידע מה היא צריכה. תוס' כמותו ג. כ. ד. דמשמע שטא אין אותן מעות שנתן לוקח למכור בעין אפי' אית ליה חזי וזוי אחריני לא יחייב ליה וזוי. תוס' ב"ק מו: ד"ה ה"ג

עין מושפט נר מצוה

קיד א מ"י פ"ח מה' גולה ואכידה ה' א ופי"ט מה' ממירה ה' ג ופי"ח מה' מלוה וזה ה' ג ובסתם דלא פירש שאלו לו עליו אחריות סתם ענין סב דר טו"ש ח"מ ט"י לט ספיף א ופי' קא ספיף א ופי' רכס ספיף א: קבא ב ג מ"י פ"ח מה' ממירה ה' ג סתם ללאין קט וענין סב טו"ש ח"מ ט"י רכס ספיף א: קבא ד מ"י שם ה' ג טו"ש ח"מ שם ספיף ה:

מוסף תוספות

א. ובאי דוחקיה לאקמייא אחריות ט"ס הוא הא אוקמה שמואל כשאין חייב מודה ולא יחזיר משום דבני מבני חרי. תוס' ה"ל"ס. ב. ודיכין שמואל השעבוד מחל גם הקרן. תוס' לעיל יג: ד"ס דברי הכל. ג. כיון שהמכר הוא מכר עד שעת האחריות. תוס' ר"ס לקמן ע"ב. ועביד אינש דובין שלא באחריות ארעא לוימה. מיוחס לערפא בע"כ. ד. והא לא זכר בה כלל ואפי' לוימה. רע"ב"ל לקמן ע"ב. ונמצא המעות היו הגדול נכסיה. נכסיה. ו. ואחריות ט"ס הוא במלוה. רש"י. א. ו. רצה נגול לגזולה מימנו. תוס' ה"ל"ס ע"ב. ז. שלא יחזיר עליו אם תמצא שאינה שלו. תוס' ה"ל"ס. ח. שישמעון עמר ראובן ולא שמעון, מה דריחא שמעון בכך. תוס' כמותו ג. ט. ו[ד]לשמעון אינם יכולים להעיד אבל לראובן יכולים להעיד לא הדיא. תוס' כמותו ג. י. שפיעדינן וחתתו של בעל חוב. תוס' ה"ל"ס. יא. שלא יאמר אין לי עדים. תוס' ב"ק ח: ב. ו[ן]מלומר בשבעות יותר מחלוקת וכדאמרינן בעלמא [בחבובת קט]. השני נח לי והראשון קשה מבני. רע"ב"א ונפי' כמותו מנות. ג. ד. דראובן טעין לב"ד הגדול קא אוילנא [דקבאן]. תוס' ה"ל"ס. יד. דקאמר משהחזיק בה וכו' דאיל חיתות דקטור רבוי משפט הא באחריות יכול לחזור בו, ואמאי לימא ליה מולך גר. תוס' ה"ל"ס. ט. שמצינו מידם. תוס' ה"ל"ס. טו. ולא הוה צ"ל יכול דמי שהחזיק בה אינו יכול לחזור בו. מימיה כמותו ג. יז. ודיחין במקום שכתובתא את השטר ודלא קני עד שיכתוב את השטר וקמ"ל דיכול ומותר להחזיר בו דהואיל ומפסדי סבסבור שיגלוה ממנו קא הדר ביה דאפי' מי שפרע ליכא דלא חקני מי שפרע ליכא איקרא ודואל. תוס' כמותו ג. יח. ובי לעולם יכול לחזור בו. תוס' ב"ק ט. ט. ו[ד]משמע דריסה בעלמא שהולך כסבי המצרים. כ. ט. אב בשטר או בחזקה דרפס או בשטר פורתא. ס. כא. לדואל. ג. דניי השדה. שם. ב. ובי ויחזי דתקנו רבנן שיהא אדם יכול לחזור בו שזו שפסקין באותו ענין מפני שלדעת כן הוא קונה ומקנה שיתווך כל זמן שיצאה כל זמן שפסקין באותו ענין איצו דעתו לחזור בו אם יציאו עליה עסיקין קודם חזקה בבילוי דעתו. תוס' כמותו

אחריות ט"ס הוא הא

אוקמה שמואל כשאין

חייב מודה ולא יחזיר

משום דבני מבני חרי.

תוס' ה"ל"ס. ב. ודיכין

שמואל השעבוד מחל גם

הקרן. תוס' לעיל יג: ד"ס

דברי הכל. ג. כיון שהמכר

הוא מכר עד שעת האחריות.

תוס' ר"ס לקמן ע"ב. ועביד

אינש דובין שלא באחריות

ארעא לוימה. מיוחס

לערפא בע"כ. ד. והא לא

זכר בה כלל ואפי' לוימה.

רע"ב"ל לקמן ע"ב. ונמצא

המעות היו הגדול נכסיה.

נכסיה. ו. ואחריות ט"ס הוא

במלוה. רש"י. א. ו. רצה

נגול לגזולה מימנו. תוס'

ה"ל"ס ע"ב. ז. שלא יחזיר

עליו אם תמצא שאינה שלו.

תוס' ה"ל"ס. ח. שישמעון

עמר ראובן ולא שמעון,

מה דריחא שמעון בכך.

תוס' כמותו ג. ט. ו[ד]לשמעון

אינם יכולים להעיד אבל

לראובן יכולים להעיד לא

הדיא. תוס' כמותו ג. י.

שפיעדינן וחתתו של בעל

חוב. תוס' ה"ל"ס. יא. שלא

יאמר אין לי עדים. תוס'

ב"ק ח: ב. ו[ן]מלומר

בשבעות יותר מחלוקת

וכדאמרינן בעלמא

[בחבובת קט]. השני נח לי

והראשון קשה מבני.

רע"ב"א ונפי' כמותו מנות.

ג. ד. דראובן טעין

לב"ד הגדול קא אוילנא

[דקבאן]. תוס' ה"ל"ס.

יד. דקאמר משהחזיק

בה וכו' דאיל חיתות

דקטור רבוי משפט הא

באחריות יכול לחזור בו,

ואמאי לימא ליה מולך

גר. תוס' ה"ל"ס. ט.

שמצינו מידם. תוס' ה"ל"ס.

טו. ולא הוה צ"ל יכול

דמי שהחזיק בה אינו

יכול לחזור בו. מימיה

כמותו ג. יז. ודיחין

במקום שכתובתא את

השטר ודלא קני עד

שיכתוב את השטר וקמ"ל

דיכול ומותר להחזיר בו

דהואיל ומפסדי סבסבור

שיגלוה ממנו קא הדר

ביה דאפי' מי שפרע ליכא

דלא חקני מי שפרע ליכא

איקרא ודואל. תוס' כמותו

ג. יח. ובי לעולם יכול

לחזור בו. תוס' ב"ק ט.

ט. ו[ד]משמע דריסה

בעלמא שהולך כסבי

המצרים. כ. ט. אב

בשטר או בחזקה דרפס

או בשטר פורתא. ס. כא.

לדואל. ג. דניי

השדה. שם. ב. ובי

ויחזי דתקנו רבנן שיהא

אדם יכול לחזור בו

שזו שפסקין באותו

ענין מפני שלדעת כן הוא

קונה ומקנה שיתווך

כל זמן שיצאה כל זמן

שפסקין באותו ענין איצו

דעתו לחזור בו אם יציאו

עליה עסיקין קודם חזקה

בבילוי דעתו. תוס' כמותו

אחריות ט"ס הוא הא

אוקמה שמואל כשאין

חייב מודה ולא יחזיר

משום דבני מבני חרי.

תוס' ה"ל"ס. ב. ודיכין

שמואל השעבוד מחל גם

הקרן. תוס' לעיל יג: ד"ס

דברי הכל. ג. כיון שהמכר

הוא מכר עד שעת האחריות.

תוס' ר"ס לקמן ע"ב. ועביד

אינש דובין שלא באחריות

ארעא לוימה. מיוחס

לערפא בע"כ. ד. והא לא

זכר בה כלל ואפי' לוימה.

רע"ב"ל לקמן ע"ב. ונמצא

המעות היו הגדול נכסיה.

נכסיה. ו. ואחריות ט"ס הוא

במלוה. רש"י. א. ו. רצה

נגול לגזולה מימנו. תוס'

ה"ל"ס ע"ב. ז. שלא יחזיר

עליו אם תמצא שאינה שלו.

תוס' ה"ל"ס. ח. שישמעון